

„РЕКВИЈЕМ“ У НОВОМ РУХУ

Након готово дванаест година од премијере првог стрип-албума *Вековници*, урађено је потпуно преуређење цртачког дијела овог авантуристичког серијала. Књига 1, наслова „Реквијем“ осванула је у новом руху на стрип-тржиштима Хрватске, Румуњске и Македоније, а ускоро би требала бити објављена и у Грчкој и Бугарској.

У Хрватској, *Вековници* су били доступни у стрип-књижарама, кроз увоз издања System Comics-а, али овај албум је објављен 2019, у два дијела, у „Стрип ревији“ *Вечерње листе*, тако да се то може сматрати формалном премијером. Успјех за овај серијал је и већи због тога што „Стрип Ревиија“ у свој каталог нешто рјеђе уврштава, увјетно речено, домаћа остварења и углавном се држи прокушаних страних серијала.

Успоредбе ради, тренутно у Хрватској не постоји сличан серијал који би се продукцијски ослањао на домаће снаге, поготово не овако жанровски, а који би користио обрасце својствене франко-белгијској стрип-традицији. Већина ауторске продукције у Хрватској окренута је ка краћој форми, тематски везаној уз сатиру и активизам. Само се до одређене разине могу повезати стрип-албуми *Нерешљански рајник* Милка Пеке и *Вучине: Урлак* Соње Гашперов с *Вековницима*. Наравно, оба приступа су легитимна и само одражавају тренутне трендове.

Сама прича је већ добро позната, а кад серијал овако дуго и успјешно егзистира, није одвише чудно да се појави и у новом цртежу и колору, но подсјетника ради – главни актери су вампир Чен и бесмртник Краљевић Марко.

Необично партнерство ова два „вековника“, с различитих крајева свијета, започиње у стрип-албуму „Реквијем“, а судбина их је нанијела у Беч, 18. стољећа, таман у вријеме када Волфганг Амадеус Моцарт ствара своја, такођер бесмртна, ремек-дјела.

У први план одмах упада сценаристичка поетика Марка Стојановића, увелике обиљежена лаконским говором којим овај витла једнако вјешто као што његови јунаци витлају својим оружјем.

Краљевић Марко је наравно оборужан својим дугим мачем, а вампир Чен традиционалним хуеидао ножевима, а што такођер придонosi занимљивом контрасту, јер у Бечу 18. стољећа основна оружја чине сабље и кубуре, као и све друго што се нађе при руци.

Ненадано партнерство започиње, као што и приличи добром авантуристичком стрипу – каванском кавгом која на исту страну доведе вампира Чена и бесмртника Марка. Дobar примјер лаконског говора налазимо одмах по завршетку динамичних сцена борбе, када Чен приупита Марка „...шта си ти?“, а овај на то одговори – „Врло рђаво расположен, ето шта.“

Лаконски или лакадемонски говор су нам у аманет оставили Спартанци, још ономад кад су им Перзијанци тражили да предају оружје, а ови на то одговорили: „Дођите по њега!“ Врло импактна поетика, која се провлачи кроз цијели стрип-албум, често је кориштена у популарној култури и сасвим је примјерена овом серијалу.

Што се пак тиче цртежа и колора, у односу на првотни, то јест модернији приступ, цртачи Марко Николић и Дејан Ненадов као и колорист Аљоша Томић показали су се достојним наслједницима цртежа Срђана Николића и колориста Милана Антанасијевића. Заправо је врло занимљиво читати успоредно ново и старо издање, то једноставно даје дубљи увид у тадашње и садашње могућности и рјешења. Одговор на питање откуд потреба за поновним цртањем цијелог стрип-албума можда би се могао наћи и у оној планинарској, када их питају зашто се пењете на ову планину – а они по правилу одговарају – зато што је овдје. Дакле, одговор треба потражити у могућностима.

Говорећи о могућностима, када је у питању продукција стрипа који нам долази из Лесковца, очито се ради о све већим могућностима, а оне се зорно оцртавају и у овом, поновно урађеном стрип-албуму. Рецепт за успјех се крије у континуираном раду и страсти, а та комбинација у правилу доноси значајне резултате. Никако није мала ствар да један серијал успјешно постоји већ тринаесту годину и полако, али сигурно, стиче међународну препознатљивост. Дакако, овај серијал и има ту међународну компоненту, јер је низ аутора, из више земаља, придонио његовом настанку, али аутори сами по себи нису довољни, потребна је и публика, тако да је ово још један корак у правом смјеру. Наравно, потребна је и мала доза среће, која се у лесковачком случају огледа у томе да је садашња продукцијска екипа имала једног великог стрип-аутора иза себе, Николу Митровића Кокана који је у потпуности успио одгојити слиједећу генерацију аутора.

Усвојени образац се понавља, генерације које су преузеле бакљу, успјешно је просљеђују даље, па тако и на овом серијалу. Наиме, Марко Николић, који, уз Дејана Ненадова, потписује цртеж, похађао је Лесковачку школу стрипа, а која, како и приличи, носи име Николе Митровића Кокана.

Каријерни успјех Марка Николића протеглао се чак и до Француске, гдје овај цртач већ шест година црта за издавачку кућу „Soleil“. Управо се на овом примјеру јасно огледа важност Лесковачке школе стрипа, јер кроз своје многобројне активности, продукцијске, издавачке и фестивалске, она је у стању „произвести“ довољно квалитетног аутора да му један издавачки гигант попут „Soleila“ повјери рад на једном од серијала.

Но, вратимо се на главне ликове, Краљевић Марко, као повијесни и митолошки лик, наставио је своју егзистенцију, 625 година након смрти, и у стрипу. Сачуван је као епски лик у народној предаји, али и као повијесни, па га се може сматрати идеалним одабиром за главног актера. С друге стране, вампир Чен представља оријенталну енигму, оно што је далеко и непознато. Занимљиви ликови су некакав предувјет за добар авантуристички стрип, нешто наоко познато, али у датом примјеру, гурнуто у нове околности – мистерије и хорора, с ни мање ни више него Моцартовим Бечом као позорницом на којој се прича одиграва.

Та позорница је управо један од елемента који привлачи пажњу, предивни екстеријери велебних палача, зграда и цркви снијегом затрпаног Беча, као и интеријери, почевши од каване „Код црне мачке“ преко скромног Моцартовог стана па све до раскошних будоара у којима се одвијају раскалашно-хорорични дијелови приче.

Такођер, дубљу суштину причи дају и филозофске расправе између акцијских сцена, низање цитата, пословица и тумачења самог постојања, стварају јединствен и интригантан предложак који ће читатеља натјерати да се овом стрип-албуму враћа изнова, а вјерујем, саме ауторе надахнути за даљњи рад на серијалу.